

цивілізаційні здобутки українського народу. Національна та історична пам'ять: Зб. наук. праць. – 2011. – Вип. 1. – С. 26–37.

6. Культура історичної пам'яті: європейський та український досвід [Текст] / [Ю. Шаповал, Л. Нагорна, О. Бойко та ін.]; за заг. ред. Ю. Шаповала. – К.: ІПІЕНД, 2013. – 600 с.

7. Нагорна Л.П. Історична пам'ять: теорії, дискусії, рефлексії / Л.П. Нагорна. – К.: ІПІЕНД ім. І.Ф. Кураса, 2012. – 328 с.

8. Пивоваров Ю.С. «... И в розвалинах века» / Ю.С. Пивоваров // Полис. – 2011. – №6. – С. 65 – 66.

9. Сміт Ентоні Д. Культурні основи націй. Ієрархія, заповіт і республіка. Наукове видання / Ентоні Д. Сміт. – К.: Темпора, 2009. – 312 с.

10. Трансформація політичних інститутів України: проблеми теорії і практики / Авт. колектив: М. Михальченко (керівник) та ін. – К.: ІПІЕНД ім. І.Ф. Кураса, 2016. – 440 с.

References

1. Buryak I., 2013. Pam'yat u kulturnomu prostori mista (kiivskij kontekst) [The memory in the cultural space of the city (Kyiv context)]. Derzhavotvorchi ta civilizacioni zdobutki ukraïnskogo narodu. nacionalna ta istorichna pam'yat: zb. nauk. prac. – 2013. – №8(15). – P. 94–102. (in Ukrainian).

2. Ekelchik S., 2008 Imperiya pam'yati. rosijsko-ukraïnski stosunki v radyanskij istorichnij uyavi [Empire of memory. Russian-Ukrainian relations in the Soviet historical imagination]. Kyiv - 2008. – 303 p. (in Ukrainian).

3. Zhulinskij M., Naciya. Kultura. Literatura: nacionalno-kulturni mifi ta idejno-estetichni poshuki

ukraïnskoï literaturi [Nation. Culture. Literature: national-cultural myths and ideological and aesthetic searches for Ukrainian literature]. Kyiv - 2010. (in Ukrainian).

4. Kasyanov G., "Kto taki ukraïnci i chogo voni chochut": problema formuvannya naciï [tekst] ["Who are Ukrainians and what they want": the problem of nation building [Text]]. Kyiv - 2012. - P. 6 – 19. (in Ukrainian).

5. Krivosheya V., Modeli pam'yati i derzhavna politika pam'yati [Memory models and state policy of memory]. Derzhavotvorchi ta civilizacioni zdobutki ukraïnskogo narodu. Nacionalna ta istorichna pam'yat: zb. nauk. prac. – 2011. – vip. 1. – P. 26–37. (in Ukrainian).

6. Kultura istorichnoï pam'yati: evropejskij ta ukraïnskij dosvid [tekst] [The culture of historical memory: European and Ukrainian experience]. - za zag. red. Yu. Shapovala. Kyiv - 2013. – 600 p. (in Ukrainian).

7. Nagorna I., Istorichna pam'yat: teorii, diskusii, refleksii [Historical memory: theory, discussion, reflection]. Kyiv - 2012. – 328 p. (in Ukrainian).

8. Pivovarov Yu. «... i v rozvalinax veka» [... And in ruins of the century]. 2011. – №6. – P. 65 – 66. (in Ukrainian).

9. Smit E. Kulturni osnovi nacij. ierarxiya, zapovit i respublika. Naukove vidannya [Cultural Foundations of Nations. Hierarchy, testament and republic. Scientific publication]. Kyiv - 2009. – 312 p.

10. Transformaciya politichnix institutiv ukraïni: problemi teorii i praktiki [Transformation of Political Institutions in Ukraine: The Problems of Theory and Practice] avt. kolektiv: m. mixalchenko (kerivnik) ta in. – Kyiv - 2016. – 440 p.

УДК 902

Алла Кононенко

РОЛЬ СВІТОВОГО КОНГРЕСУ УКРАЇНЦІВ (СКУ) В КОНСОЛІДАЦІЇ УКРАЇНЦІВ В ПОСТКОЛОНІАЛЬНУ ДОБУ

Анотація. У статті йдеться про те, що для вирішення питань консолідації українців має займатись з молоддю і сама молодь, починаючи з дитячого садка, школи, вищого освітнього закладу разом із своїми вихователями-наставниками. Після відновлення незалежності України досить актуальним стало питання поширення правдивої інформації про Україну та українство у цілому світі, у чому безпосередньо бере участь Світовий Конгрес Українців (СКУ), діяльність якого допомагає донести до української та світової спільноти всю повноту політичного, соціального, економічного та інших аспектів життя української діаспори й Української держави. Вважаю, що найголовнішим у цьому питанні є формування національної ідентичності. Перед собою ставлю за мету з'ясувати яким чином світ може вплинути або допомогти людині, яка не усвідомлює до якої національної групи вона належить. Що вона знає про власну історичну територію, чи володіє і користується мовою держави Україна, яким (чий) громадянином себе вважає...

Тож стаття призначається для освітян в першу чергу. Підсумовуючи, слід відзначити, що формування національної ідентичності є одним з головних завдань Української держави на сучасному етапі. Для його реалізації потрібно актуалізувати зусилля освітян усіх рівнів та неурядових організацій у сфері суспільних і насамперед міжетнічних відносин.

Ключові слова: Світове українство, українська діаспора, українська національна ідентичність, етнічні українці, українська мова, суверенітет України, Світовий Конгрес Українців.

Alla Kononenko

THE ROLE OF THE WORLD CONGRESS OF UKRAINIANS (UWC) IN CONSOLIDATION OF UKRAINIANS IN POSTCOLONIAL OPTION.

Abstract. The article says that young people, starting with kindergarten, school, higher education institution, along with their mentor mentors, should deal with the issues of consolidation of Ukrainians. By the way, uniting Ukrainians, for whom the unresolved war with Russia is a big problem, there is a falsification of real facts in mass media, changing worldview, vital values and judgments is rather difficult. After the restoration of Ukraine's independence, the issue of the dissemination of truthful information about Ukraine and Ukrainians around the world became very relevant, which directly involves the Ukrainian Ukrainian Civic Congress (UCU), whose activities help to bring the full political, social, economic and other aspects to the Ukrainian and world community. the life of the Ukrainian diaspora and the Ukrainian state. I think that the most important thing in this issue is the formation of a national identity. I set myself before the goal to find out how the world can influence or help a person who does not realize which national group she belongs to. What does she know about her own historical territory, does she owns and uses the language of the state of Ukraine, which (its) citizen considers himself ... Not the formation of a national identity leads to a threat to the national security of the state - the layered society, the low level of culture and political culture (it prompts buckwheat), separatism intensifies, civil society is not seriously formed or in any way formed ... Returning to the main task of the UWC - the preservation of the national identity of Ukrainians, we must emphasize that this is the support and development of Ukrainian culture, the protection of the rights and interests of Ukrainians both in the diaspora and in Ukraine, the coordination of the international ties of their constituent organizations that support and develop Ukraine's national identity, spirituality, language, culture and heritage of Ukrainians around the world.

The UWC assists in the development of public life of Ukrainians in the countries where they live, and also strengthens the positive attitude towards Ukrainians and the Ukrainian state and protects the rights of Ukrainians, regardless of their place of residence, in accordance with the Universal Declaration of Human Rights.

So the article is intended for educators in the first place.

To sum up, it should be noted that the formation of a national identity is one of the main tasks of the Ukrainian state at the present stage. To implement it, it is necessary to actualize the efforts of educators of all levels and non-governmental organizations in the field of public and, above all, interethnic relations.

Keywords: World Ukrainians, Ukrainian Diaspora, Ukrainian National Identity, Ethnic Ukrainians, Ukrainian Sovereignty, Ukrainian World Congress.

Після відновлення незалежності України досить актуальним стало питання поширення правдивої інформації про Україну та українство у цілому світі, у чому безпосередньо бере участь Світовий Конгрес Українців (СКУ), діяльність якого допомагає донести до української та світової спільноти всю повноту політичного, соціального, економічного та інших аспектів життя української діаспори й Української держави.

У своїй попередній статті я наголошувала, що СКУ має

1. представляти інтереси українців у діаспорі;
2. координувати міжнародний зв'язок своїх складових організацій, які підтримують і розвивають українську національну ідентичність, дух, мову, культуру та надбання українців у всьому світі;
3. сприяти розвитку громадянського суспільства українців у країнах їх проживання і в той же час зміцненню позитивного ставлення до українців і Української держави ;
4. захищати права українців незалежно від місця їхнього проживання згідно з Загальною Декларацією прав людини;
5. об'єднувати українців.

До речі, об'єднувати українців, для яких великою проблемою є неоголошена війна з Росією, наявна фальсифікація реальних фактів у засобах масової інформація, змінюється світогляд, життєві цінності й судження досить складно.

Досить боляче чути таку інформацію, як от, наприклад, таку: в Сартані (Маріуполь) відзначили 16 серпня другу річницю обстрілу окупантами, який забрав життя трьох людей. Щент зруйнували 5 будинків, понад сотню були пошкоджені. Біля пам'ятника загиблим зібрались односельчани. «Ми прийшли сюди сьогодні влаштувати пам'ять односельчан, які загинули у незрозумілій війні – невинні, прості, мирні люди», – каже мешканка Сартани Олена Фтіц [1].

Тобто, підтримувати незалежність, територіальну цілісність, національну ідентичність та економічний розвиток України.

Вважаю, що найголовнішим у цьому питанні є формування національної ідентичності. Перед собою ставлю за мету з'ясувати яким чином світ може вплинути або допомогти людині, яка не усвідомлює до якої національної групи вона належить. Що вона знає про власну історичну територію, чи володіє і користується мовою держави Україна, яким (чий) громадянином себе вважає...

«На відміну від європейських країн, де державність формувалася століттями і сьогодні ніхто не ставить під сумнів національну ідентичність французів, англійців і т.д., та і в сусідстві європейських держав немає агресивних сусідів на кшталт Росії, Україна змушена утверджувати як національну ідентичність, так і змагатися за соборність країни» (Сергій Адамович, док. істор. н.).

Для вирішення цих питань, на мою думку, з молоддю має займатися і сама молодь спільно із

Світовим Конгресом Українських Молодіжних Організацій (СКУМО), президентом якої є Мирослав Гончак.

Як відомо, 21-26 серпня 2017 р. у м. Дніпро Світовий Конгрес Українських Молодіжних Організацій провів Форум української молоді віком до 30 років. А це лідери та активна молодь діаспори й України, представники Світового та Європейського Конгресу Українців. Проводились тренінги, семінари, майстер-класи... А де молодь, там концерти, етно-вечірки, флешмоби, гурти з України та гості.

Саме громада бере на себе основну функцію в процесах національної ідентифікації чи безпосередньо в Україні, чи українська громада в діаспорі.

Існує кілька факторів, які сприяють збереженню національної ідентичності наших співвітчизників у зарубіжному світі: родина, церква, освіта, громадські організації, країна проживання, країна походження. Для кожної держави визначається своя специфіка, коли домінантним стає той чи інший фактор. Це обумовлено рядом причин таких як міграційне законодавство країни проживання, кількість емігрантів, компактність поселення, характер еміграції (політична, економічна) та □ол.[2].

Не випадково, що саме зараз СКУ цікавиться внесенням змін до Закону України «Про громадянство України». «Дане питання стосується дуже багатьох людей і очевидно, що СКУ, який представляє 20 мільйонів українських діаспорян з 53 країн, одразу звернувся з відкритим листом і до Президента України, і до голови Верховної Ради. Для того, щоб таке тонке питання можна було відповідно вивчити і ухвалити правильні рішення. Потрібно звернути особливу увагу саме на процедуру обговорення для того, щоб не політизувати, а справді прислухатись до експертів, до людей, до міжнародного досвіду. І в першу чергу визначити мету – для чого ми це робимо?» (Сергій Касянчук, директор представництва Світового Конгресу України, під час засідання Комітету ВР з прав людини, нацменшин і міжнародних відносин)[3].

Займатись з молоддю має сама молодь – через культурні заходи, через спорт, туризм, літні школи, волонтерську працю. Студентам, гімназістам (разом з вчителями – небайдужих людей) тут непочатий край можливостей. Наприклад, в липні місяці 2017 р. гімназисти м. Калуша зустрічали однолітків з Сербії в рамках проекту «Міжнародна літня школа лідерів батьківщинознавства «Орлиний дух Карпат: англomовний скринінг»: крок назустріч». Проект зареєстровано національною Командою Програми Єврокомісії «eTwipping Plus Ukraine». До участі у літній школі долучилися також учні та вчителі із м. Дніпра та Костополя Рівненської області: «Завдяки таким міжнародним взаєминам українські та сербські учні можуть збагатити свої знання про сербську та українську історію, культуру, етнографію, звичаї і

традиції, знайти товаришів та однодумців. Дуже приємно, що до організації цієї літньої школи долучилося стільки небайдужих людей, – ділиться своїми думками координатор міжнародної співпраці, керівник гуртка «Євроклуб», вчитель української мови і літератури Калуської гімназії Віталій Півторак (серпень 2017 р.).

Принагідно наголосити, що Міжнародну літню школу лідерів батьківщинознавства «Орлиний дух Карпат: англomовний скринінг»: крок назустріч» організували Калуське міськрайонне відділення Української бібліотечної асоціації та гурток мовно-літературної творчості Івано-Франківського обласного відділення Малої академії наук «Євроклуб», яке працює на базі Калуської гімназії імені Дмитра Михайловича Бахматюка (народився Дмитро Михайлович 19 жовтня 1942 року в смт Заболотів Снятинського району Івано-Франківської області, а помер – у 2015 р.).

І це не поодинокі дії у вихованні-збереженні національної ідентичності в Калуші. В жовтні місяці 2015 р. Посольство України в Республіці Сербія, на чолі посла Олександра Александровича, відкрили 3-й Міжнародний дитячий фестиваль в школі «Вук Караджич» у м. Крушевац. У фестивалі брали участь учні та педагоги Калуської гімназії □ол. Дмитра Бахматюка з міста Калуша.

Все це можливе завдяки конкурсу українознавчих проектів, а не екскурсій типу «поїздки київських школярів з вчителькою російської мови (Анною Іванівною Новіковою) до Москви і Петербургу у 2015 році». І поїхали, мабуть, не діти тих, хто воює на Сході України, і не сироти тих, кого там вбили московські агресори. Це не діти, в яких через окупацію і російську агресію на Донбасі та в Криму вже немає дому...

За свідченням причетності до України багато хто вважає сходження на Говерлу – символ Карпатського Національного природного парку, важливим кроком для відчуття себе українцем. Кому на Говерлу (2061м) йти довго, можна піднятися на одну з наймальовничіших карпатських гір – гору Грофу (1748м). Як це зробили 5 серпня 2017 р. молоді депутати (понад 20 осіб) Івано-Франківської міськради, захопивши при цьому чимало будівельних дощок, необхідних волонтерам для реконструкції одного із найстаріших туристичних притулків на полонині у Карпатах. «На перший погляд, здається, це незначний вчинок, проте, якщо врахувати складність самого підйому на гору, та ще й з однією, а то й двома дошками на спині, то розумієш, що такий вчинок міських обранців заслуговує на похвалу», – зазначила секретар міської ради Оксана Савчук.

Ось тут для молоді непочатий край займатись з молоддю... І до Дня Незалежності, і в літку та зимою.

Світовий Конгрес Українських Молодіжних Організацій проявляє себе активно на хвилі Дня Незалежності – активізуючи наші символи: вишиванки, козацький дух. Один перелік таких подій

в літо 2017 року. «20 серпня понад 100 українців Португалії провели забіг у вишиванках».

17 серпня 2017 року, в рамках завершення виставки української вишивки, в МЗС України відбулася презентація мистецького проекту Державна казначейська служба України «Вишивана моя Україна». Це унікальна карта України, яку на полотні вишили притаманними для кожного українського регіону унікальними орнаментами.

20 серпня у Чикаго відбувся забіг у вишиванках, приурочений до Дня Незалежності України.

8 вересня 2017 р. українці в Турку (Фінляндія) зібралися на ходу у вишиванках, йдуться в соцмережах у групі Українці Фінляндії / Suomen Ukrainalaiset[4].

Туристичний актив м. Запоріжжя пропонує українцям і іноземцям дводенні тури «Ти козак», «Весілля на Січі», «Весілля на Хортиці». Для школярів похід по Дніпру на каяках із ночівлею в наметах. Ось вони Кроки виховання-збереження національної ідентичності українця.

22 серпня 2017 року у Франції відбулося відкриття Меморіального комплексу, присвяченого Битві за висоту 70, в якій брав участь Пилип Коновал (1888-1959), канадець українського походження. Силами та коштом української громади Канади там само буде відкрито Алею на честь Пилипа Коновала – українського Героя часів Першої світової війни. Про це повідомляє Ua Post. Капрал Пилип Коновал відомий світові як канадський герой. Учасник Першої світової війни, боєць 47-го Батальйону Канадських Експедиційних Сил, що відрізнявся особливою мужністю під час Битви за висоту 70 (Ленсі, Франція) 22-24 серпня 1914 року.

А ще він єдиний українець-кавалер Хреста Вікторії, найвищої та найпочеснішої нагороди за мужність перед лицем ворога, якою можуть бути нагороджені військовики з країн, підлеглих Британській короні. Хрест Вікторії Пилипу Коновалу був особисто вручений Королем Георгом V, разом із званням сержанта. Вручаючи нагороду, Король сказав: «Ваш подвиг є одним із наймужніших та героїчних в історії моєї армії. Прийміть від мене подяку за нього»[5].

До Дня Незалежності України байкери зі США організували масштабний мотопробіг, у ході якого їм доведеться подолати тисячі кілометрів шляху від Америки до України із зупинками в європейських столицях. Про це на Facebook-сторінці повідомив голова Української патріотичної асоціації «Воля», представник ВО «Свобода» на Піренейському півострові Іван Вовк. «Наші заокеанські земляки організували мега-мотопробіг, присвячений 26-й річниці Незалежності України, за маршрутом: Філадельфія – Нью-Йорк – Лісабон – Мадрид – Барселона – Марсель – Монако – Венеція – Будапешт – Ужгород – Львів», – написав він. Так, 12 серпня байкери з Америки дісталися іспанського Мадрида, де на них чекала компанія з представників українських спільнот Іспанії,

зокрема, Української Патріотичної Асоціації «Воля», ВГО «Сокіл» та жіночого об'єднання «Яворина».

«Вони розповіли нам про власний досвід організації громадського життя українців у Філадельфії, про щорічні фестивалі нашої діаспори в США, про будівництво української церкви, про діяльність церковної громади, яка самотійно вирішує буквально всі фінансові питання, про щирі взаємини з місцевим парохом і його постійну допомогу та сприяння у розвитку волонтерського руху тощо», – поділився І. Вовк. На другий день українські байкери вирушили до наступного пункту призначення свого мотомаршруту – Барселони[6].

Є й важкі Кроки. Відділ Союзу українок Австралії імені княгині Ольги провів у Сідней свято-реквієм, присвячене героїчним жінкам сучасної України. Про це повідомляє Укрінформ. «Лише у липні 2017-го Україна втратила в АТО 28 своїх військових. Загалом нараховано понад 17 тисяч загиблих і ще близько 10 тисяч поранених – чиїхось синів, батьків, чоловіків, братів... Це спонукало нас розказати про жінок і матерів, що відпустили на фронт єдиного сина чи батька 3-х дітей...», – сказала організатор свята, голова відділу СУА імені княгині Ольги Наталя Альохіна.

Ідею заходу підтримала низка інших впливових українських організацій, серед яких Спілка української молоді, Об'єднання українських громад Нового Південного Вельсу та інші, тож він переріс у масштабний концерт-реквієм та благодійний вечір на підтримку України.

У концертній програмі взяли участь визначні українські голоси Австралії і Канади – Заслужений артист України Віктор Мішалов, дуєт бандуристів Ніла та Петро Деряжні, лауреат багатьох співочих конкурсів, бандуристка Лариса Ковальчук, керівник одного з найвідоміших в Австралії українських колективів «Jaga Band» Мар'яна Сивак, ансамбль танцю «Веселка» під керівництвом хореографа Орисі Спінер та багато інших. «На нашому святі ми згадали про всіх – українських вдів, матерів, медиків, контрактників Збройних сил України і добробатів, волонтерів, тих, хто полягли в АТО і на Майдані, тих, хто збирає допомогу Україні в діаспорі», – підсумувала Наталя Альохіна.

Родзинкою заходу стало спілкування його учасників з австралійським режисером українського походження Стефаном Бугрином та продюсером Стівеном Зелко, які спеціально прибули до Сіднея на прем'єру фільму «Матері війни» про українських жінок із зони АТО, яка відбудеться у Сідней 17-го серпня цього року. Зібрані під час заходу кошти, а це понад тисячі доларів, організатори планують передати на підтримку благодійних проектів в Україні [7].

Світовий Конгрес українських молодіжних організацій у 2015 р. організував на Донеччині конкурс дитячого малюнку «Мир очима дітей», для дітей від 16 до 17 років. Організатором Конкурсу

виступила громадська організація «Донбас SOS». Брала участь як переселенці, так і діти, які проживають там зараз. У червні 2016 р. до Конкурсу приєдналась «Промінь Волноваха». Переможці були оголошені в серпні на День Незалежності 2016р. у Вінниці, нагороджував Президент СКУМО Мирослав Гочак. Було представлено 100 робіт «дітей війни» з Донбасу... Між іншим, серед цих робіт демонструвалися у Китаї та США, картини вразили відвідувачів. «Виставка малюнків дітей зі сходу України, яких війна позбавила щасливого, безтурботного дитинства, яке мали ми. Вони вже у такому ранньому віці тривожаться і відображають проблеми дорослих, що затіяли війну. Чи могли би ви таке зрозуміти та передати у мистецтві, коли були у їхньому віці?», – йдеться в описі події».

Окрім того 17 січня 2015 р. в Китаї, у посольстві України відкрилася виставка з серії малюнків «Мир очима дітей» під назвою «Мир і війна, очима дітей». Відвідувачі купували картини, вдалося зібрати 20000 юанів та ще 10000 доларів перерахувала компанія «Сільвей».

Подібну роботу у вихованні національної ідентичності як серед українських військових, так і серед дітей та їхніх родин впроваджують і збройні сили України. Проводять уроки мужності та людської гідності – 10 лютого 2016 р. в Кременській гімназії (Луганськ); 3 лютого 2017 р. в Старобільській гімназії (Луганськ); 26 січня 2017 р. село Гранітне Тельманівського р-ну (Донецьк); 25 квітня 2017 р. в Краматорську (Донецьк). У м. Мар'їнці під Донецьком фотограф Олег Ткаченко створив «олі етніч, у місті, яке регулярно обстрілюється московським військом. Фотопроект «Ми живі» презентували у приміщенні фонду «Ізоляція», з початком окупації Донецька фонд переїхав до Києва. «Виставка об'єднала роботи восьми підлітків 14-16 років, які живуть Мар'їнці і сусідній Красногорівці: Лізи Науменко, Анастасії Трофименко, Іванни Заклевської, Олександри Олесової, Людмили Лисенко, Лери Зубаревої, Руслани Абросімової та Мирослави Трофименко. Її створили, щоб хоч якось дати можливість самовиражатися дітям, які живуть поблизу лінії фронту» (Олег Ткаченко).

Ось реальні слова Анастасії Трофименко з Красногорівки: «Когда ночь, появляется страх, потому что стреляют. У меня «олі ет не давно попало в дом напротив – четыре «олі е «олі етні, 15 вокруг. Страшно, «олі снаряды летают и падают «олі домом. А днём стараемся радоваться. Мы стараемся «олі опорой для взрослых, им тяжело радоваться. Наша миссия согреть сердца людей, которые там «олі етніч. Мы веселимся, чтобы мы были не «олі етніч детьми, которые боятся, а имели «олі ет на «олі е. На то, что город будет восстанавливаться. Наша Украина будет восстанавливаться, она будет единой страной. Сильной, где каждый станет друг за друга горой» [8].

Як тут обійтись без фото?!

Бачимо (якщо прислухатись то й почуємо...) урок в школі м. Мар'їнки... Сьогодні!..

Національну ідентичність впроваджували і виховували українські підпільники в 50-х роках 20 ст. Вчили як оберігати дітей від пропаганди ССРСР. Вчили батьків і вояки Української Повстанської Армії (УПА).

У Янівському лісі поблизу Львова чоловік знайшов алюмінієвий бідон із архівними матеріалами УПА і знахідку передав директору Національного музею «Тюрма на Лонцького» для зберігання в Архіві Центру досліджень визвольного руху. Останній документ датований 1951 роком, що свідчить про те, що архіви пролежали у землі 66 років. Серед матеріалів – цінна інформація про діяльність українського підпілля у 1948-1951 роки, збереглося чимало друкованих видань і вперше знайдено дитячий журнал, який видавали у 40-х українські підпільники.

Цікаво знати, що алюмінієвий бідон має номер 8809 і дату – 1946 рік. Радянська влада спеціально нумерувала бідони. Адаже енкаведистам було відомо, що українські підпільники у них ховають документи і закопують у землю. Якщо на молочарні не виявляли бідона, то когось із робітників підозрювали у співпраці з УПА. Часто упівці просто підпалювали будівлі, забираючи бідони, щоб ніхто не постраждав від НКВС.

Вперше віднайдені і передані у музей кілька номерів дитячого підпільного ілюстрованого журналу «Малі друзі», 1948 року видання. У ньому вірші для дітей, оповідання, загадки, і навіть ігри, але історичного змісту, написано для сприйняття дитиною. Дітям нагадують «говорім рідною мовою».

На обкладинці написано «журнал для дітей» і вгорі гасло – «Воля народам! Воля людині! За Українську Самостійну Соборну Державу!». Це було гасло видання, коли у 1947-1948 роках журнал для української дітвори видавали українці в таборі для переміщених осіб у Німеччині. До Другої світової війни він виходив у Львові, в роки війни, в 1940-1944 роки, у Краківі.

Поради батькам

Українські підпільники у 1950 р. дбали про виховання молоді і видали «Вказівки батькам у вихованні дітей», про те, як захистити розум і свідомість дитини від впливів радянської пропаганди, як з преси, так і зі школи, садочка. Для прикладу, радять батькам: «виясніть дітям, що російський народ не є старшим братом нашого народу, не є його опікуном і визволителем. Російські більшовики є ворогами українського народу, його визискувачами і гнобителями»; «виясніть дітям, що «піонери», «комсомольці» та інші більшовицькі організації є шкідливі для нашого народу, вони мають на меті збільшити наших дітей, зробити їх слухняним знаряддям у руках ворожої нам більшовицької партії. Вони мають завдання роз'єднати нас»; «навчіть дітей, як вони мають ставитись до більшовизму і більшовиків. Не вірити більшовикам, уникати їх. Доросла молодь не сміє допускатися ближчих відносин і подруж з більшовиками. Не вживати російської мови, не здороватись по-більшовицьки, по-російськи»; «на кожному кроці поясніть, яку шкоду роблять більшовики»; «навчіть правильного ставлення до більшовицької школи»; «спростуйте дітям більшовицьку пропаганду»[9].

Так само національну ідентичність виховують і волонтери. Взагалі волонтери можуть займатись збереженням культурної спадщини, організовувати змагання або мистецькі фестивалі. Цінується добровільна праця на підтримку громадських та благодійних організацій. Для тих, хто бажає здобути досвід волонтерства в інших країнах, існує можливість приєднатися до програми «Волонтери ООН» (VOON).

5 грудня, у Міжнародний день, заснований Генеральною Асамблеєю ООН у 1985 році, дає можливість волонтерам та волонтерським організаціям з усього світу зробити видимим та вагомим свій внесок у просування глобального миру та розвитку.

Програма Волонтери ООН звертає увагу на те, що волонтерство – це універсальне та інклюзивне явище, та визнає ключові положення, що його визначають, а саме заповненість, участь та солідарність. Програма Волонтери ООН надихається заповненням, що волонтерство може змінити швидкість та характер змін, а також ідеєю, що кожна людина може зробити внесок у вигляді свого часу та зусиль заради досягнення миру та сприянню зростанню.

В червні місяці 2017 р. приїхали до України понад 600 іноземних волонтерів, щоб учити українських школярів у різних містах та селах говорити англійською, викладатимуть англійською суспільно важливі предмети. А найголовніший предмет – любити свою державу Україну. «Зусиллям американського, британського, німецького та французького посольств, ми провели для 611 учителів тренінги з нових методик викладання» (Директорка громадської організації «Global Office»,

яка є співорганізатором GoCamp, Оксана Нечипоренко). GoCamp – це тритижневий табір для школярів, де вони зможуть навчатися та відпочивати одночасно вивчаючи англійську мову.

2016 р. у пілотному проєкті взяло участь 120 волонтерів із 40 країн. У 2017 р. їхня кількість зросла. Понад 600 іноземних волонтерів зі 140 країн світу полі етні приїдуть до України, щоб учити українських школярів у різних містах та селах говорити англійською. Вони викладатимуть англійською суспільно важливі предмети. Приїжджають за свій кошт і проживають у родинах школярів. Після 5-денного тренінгу волонтерів ділять на 4 групи: перша викладає основи демократії, держави і права, друга – точні науки (комп'ютерні технології, фізика, математика), третя – розповідає про здоровий спосіб життя, четверта – про громадянське суспільство. Кожен викладає предмет за своєю спеціальністю.

Наприклад, волонтери Джон та Дженна з Австралії. Дженна: «Ми з Австралії, але живемо і працюємо в Шотландії. Побачили оголошення на Фейсбуці UN Volunteer. Україна – не та країна, куди зазвичай ми подорожували, це щось нове для нас. Я вчителька старших класів і вчити дітей – це моя пристрасть».

Джон: «Ми їдемо в Маріуполь. Коли ми їхали, вирішили, що хочемо збагатити дітей, які ймовірно найбільше цього потребують. Ми усвідомлюємо проблему конфлікту на сході і там школярі не такі захищені, як у Києві. Саме це було нашою мотивацією поїхати в цей регіон, тому що багато волонтерів відмовляються».

Волонтерська праця може сприяти відродженню українського села. Це добре ілюструється на прикладі міста і села Стіна Томашпільського району на Вінниччині. Що особливо важливо в період реформи децентралізації. «Впродовж року українські волонтери та волонтери з чотирьох країн світу нашої організації досліджують історію села, відкривають все нові і нові факти. Працюють з місцевою громадою щодо популяризації історії села, розробки місцевих брендів, впровадження проєктів громадської ініціативи» – говорить один з організаторів Юрій Степанець, голова громадської організації «Наше Поділля» (26.06.2017 р.). Волонтер Корпусу Миру Джерема Джонсон розповів про екологічний центр, який зараз створюється в Стіні організацією «Наше Поділля», де відбувається обмін досвідом та поглядами на екологію міської та сільської молоді такі як екологічне будівництво, поводження з побутовими відходами в умовах сільської місцевості тощо.

Повертаючись до головного завдання СКУ – збереження національної ідентичності українців, маємо наголосити, що це є підтримка та розвиток української культури, захист прав та інтересів українців як у діаспорі, так і в Україні, координування міжнародних зв'язків своїх складових організацій, які підтримують і розвивають українську національну

ідентичність, духовність, мову, культуру та надбання українців у всьому світі.

СКУ допомагає розвитку громадського життя українців у країнах, де вони мешкають, а також зміцнює позитивне ставлення до українців і Української держави та захищає права українців незалежно від місця їхнього проживання згідно зі Загальною Декларацією прав людини.

Хотілося б надати розлогу цитату журналістського дослідження в «Час і Події»: «12 рад і комісій СКУ активно займаються справами, що відіграють визначальну роль у житті українського суспільства. Вони розглядають питання, що стосуються людських і громадянських прав, Організації Об'єднаних Націй, поінформованості світового співтовариства про Голодомор, освіти, суспільної опіки, розвитку нових українських громад, науки, культури, боротьби з торгівлею людьми, засобів масової інформації, спорту та кооперативного руху.

Упродовж довгого часу СКУ сприяє розвитку в незалежній Україні інститутів демократії, зокрема, надсилаючи спостерігачів на президентські і парламентські вибори, а зараз активно долучився до допомоги Україні в боротьбі з іноземною агресією. Крім того, СКУ продовжує гуртувати закордонних українців, щоб підтримати Україну. За словами Євгена Чолія під час десятого Світового Конгресу Українців, що відбувся в 2013 р. у Львові, саме українська діаспора є найбільшим інвестором економіки України і, за розрахунками експертів Нацбанку України, щорічні вливання трудових мігрантів сягають 23-х мільярдів доларів.

Об'єднана навколо СКУ українська діаспора зі 47 країн світу – Австралії, Австрії, Азербайджану, Аргентини, Бельгії, Білорусі, Болгарії, Боснії і Герцеговини, Бразилії, Великої Британії, Вірменії, Греції, Грузії, Данії, Естонії, Ірландії, Іспанії, Італії, Казахстану, Канади, Латвії, Литви, Мозамбіку, Молдови, Нідерландів, Німеччини, Нової Зеландії, Норвегії, Парагваю, Польщі, Португалії, Росії, Румунії, Сербії, Словаччини, Словенії, Таїланду, Туреччини, США, Угорщини, Узбекистану, Фінляндії, Франції, Хорватії, Чеської Республіки, Швейцарії та Швеції – нерозривна з українським народом, та, як і в минулому, простягає йому свою руку підтримки і допомоги.

Для тіснішого зв'язку з владними структурами та народом України у виконанні цих та інших нинішніх завдань СКУ відкрив у Києві своє представництво.

СКУ бере участь у поширенні достовірної інформації про ситуацію в Україні і світі на противагу позиції Московії. СКУ розповсюджує щоденну інформацію Ради національної безпеки та оборони України, підписав меморандуми та сприяє поширенню через свою мережу матеріалів «5 каналу», Українського кризового медіа-центру та телеканалу «Еспресо TV» з України.

2014 року у Вашингтоні, США, президент СКУ Євген Чолій та президент і головний директор «Atlantic Council» Фредерік Кемп підписали

Меморандум про угоду. Згідно з цим Меморандумом, СКУ розпочав співпрацю з «Atlantic Council» в імплементації проекту «Ініціатива України в Європі», який зосереджується на встановленні чітких основ політики і низки ініціатив, спрямованих на те, щоб міжнародне співтовариство вповні підтримало незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України (зокрема, й Криму) та її євроатлантичну інтеграцію. Під час зустрічі пан Чолій зауважив, що сьогодні дуже важливо донести до світу, що військова агресія Російської Федерації проти України є глобальною проблемою та що є нагальна потреба, щоб міжнародне співтовариство допомогло Україні захистити свою територіальну цілісність для забезпечення миру і стабільності в Європі та в світі»[10].

28 серпня 2017 р. в Національному університеті «Львівська політехніка» відбулась Міжнародна конференція «СКУ в 50 років і далі: Європейський контекст» з нагоди 50-ліття Світового Конгресу Українців.

50 років тому отець Василь Кушнір, перший Президент Світового Конгресу Вільних Українців, на першому Конгресі у Нью-Йорку зазначив: «Ми документуємо перед світом непохитну волю українського народу до відновлення його суверенної соборної держави; маніфестуємо солідарність української спільноти у вільному світі; об'єднуємо всі сили українців для органічної співпраці; прокладаємо шлях до скріплення й розбудови всіх ділянок життя української спільноти у вільному світі».

Ці слова виявилися програмними у діяльності СКУ – найбільшої та найавторитетнішої організації українців за межами України.

СКУ є міжнародною координаційною надбудовою українських громад у діаспорі, що представляє інтереси понад 20 мільйонів українців.

Для проведення Міжнародної конференції обрано Львів на знак ідентифікації України як європейської держави.

Конференція висвітлила роль СКУ та його складових організацій, зокрема на європейському просторі, в боротьбі за дотримання прав людини, які порушуються в результаті агресії з боку Російської Федерації та окупації нею Криму, а також визначити ефективні засоби зменшення та зупинення порушень людських прав, використовуючи всі можливі форми та методи, що відповідають міжнародним стандартам.

На імідж України у світі дуже впливає те, як ми самі говоримо про свою державу. А в умовах гібридної війни, яку веде проти України Росія, це має величезне значення.

Голова СКУ Євген Чолій закликав українців усього світу ставитися до України, як до мами: мовляв, тихенько між собою можна покритикувати маму, але на людях не можна ні самому висловлювати претензії, ні дозволяти іншим принижувати її імідж.

Водночас Євген Чолій запевнив, що СКУ підтримуватиме Україну за будь-яких умов, особливо нині, коли триває агресія з боку Росії.

«Коли Україна вже стане країною, яка утвердить свою незалежність та поборє російську агресію, то можна буде тоді сподіватися і будувати відносини більш нормальні, коли держава займається своєю діаспорою та допомагає їй» – зазначив Євген Чолій.

Важко бути незалежним, а тим більше державі, що сусідствує з Росією... «Не можна переоцінити ту роль у збереженні та плеканні української ідентичності, в боротьбі за Українську державу та її розбудову, яку відігравала та відіграє наша діаспора. Також ми маємо пам'ятати та нагадувати світу, що сьогодні Україна – форпост європейських цінностей. Ми продовжуємо йти до НАТО та наближатися до європейських стандартів.

Доба Незалежності принесла нові виклики: нашому народові щодня доводиться відстоювати право бути собою, бути українцями – незалежними та успішними, і Світовий Конгрес українців гідно і повноцінно докладає усіх зусиль, щоб допомогти державі впоратись із цими викликами» (Іванна Климпуш-Цинцадзе, віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції).

Про національну ідентичність українців наголошує і працівник кафедри політичної психології Санкт-Петербурзького університету: «Жителям Украины, если они хотят утвердить государство, следует □олі етні себя как «единый народ», отделив себя в культурно-историческом самосознании от других «□олі етнічно» целостностей и постараться утвердиться в □олі самости. Если такого самостоятельного народа не обнаружится или его не удастся отделить от □олі етн народа, существование государства Украина будет оспариваться» (Костянтин Мітчін).

Російськомовним українцям бажаю взяти приклад з Миколи Гоголя, який не ідентифікував себе росіянином, коли писав Михайлу Максимовичу в грудні 1833 р.: «Бросьте в самом деле Кацапию, да поезжайте в Гетьманщину... Туда, туда в Киев. В древний... Он наш, он не их... Там или вокруг него деялись дела старины нашей... □олі етн, право, как □олі етніч хорошенько... Идем в Киев!

Что ж, едешь или нет? Влюбился же в эту толстую бабу Москву, от которой, кроме щей да матерщины, ничего не услышишь».

Проблема подолання кризи ідентичності в значній мірі посилюється процесами глобалізації, що розмивають національну культуру та посилюють маргінілізацію українського суспільства. Тільки радикальне оновлення власної національно-цивілізаційної ідентичності буде сприяти формуванню стійкого і консолідованого суспільства, здатного відповісти на численні виклики сучасного світу і здійснити повноцінну економічну, соціальну й політичну модернізацію [11].

Не сформованість національної ідентичності призводить до загрози національної безпеки держави

– розшаровується суспільство, низький рівень культури і культури політичної (спонукає гречка), посилюється сепаратизм, тяжко або й ніяк не формується громадянське суспільство...

За основу формування загальнонаціональної ідентичності маємо взяти, як слушно наголошує філософ Леонід Чупрій, такі ідеї:

1) ідея утвердження етнічної, соціальної, політичної злагоди на основі загальноприйнятої мети – забезпечення духовного і матеріального добробуту громадян України;

2) ідея патріотизму, любові до України як визначальної цінності;

3) національна самоповага та повага до представників інших націй та національних меншин;

4) захист прав і свобод людини і громадянина незалежно від етнічної приналежності та інших відмінностей;

5) високий рівень політичної та правової культури населення;

6) розвиток дієвого громадянського суспільства [12].

Підсумовуючи, слід відзначити, що формування національної ідентичності є одним з головних завдань Української держави на сучасному етапі. Для його реалізації потрібно актуалізувати зусилля відповідних державних структур та неурядових організацій у сфері суспільних і насамперед міжетнічних відносин.

1. "Невинно вбиті": у Сартані згадують жертв жахливого обстрілу 2015 року Новини «5 каналу» 16.08.2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.5.ua/suspilstvo/nevynno-vbyti-u-sartani-zghadiuit-zhertv-zhakhlyvoho-obstrilu-2015-roku-152808.html>

2. Ключковська І. Фактори збереження національної ідентичності українців Франції. //Українознавство. – Ч. 2. – К.: Міленіум, 2007. – С. 332-339. – С. 333

3. Позиція СКУ Щодо Внесення Змін До Закону України «Про Гром адянство України». Сергій Касянчук Під Час Засідання Комітету ВР З Прав Людини, Нацменшин І Міжнародних Відносин. Global Ukraine 15.12.2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://global-ukraine.com/ru/2017/04/pozytsiya-sku-shhodo-vnesennya-zmin-do-zakonu-ukrayiny-pro-gromadyanstvo-ukrayiny-sergij-kasyanchuk-pid-chas-zasidannya-komitetu-vr-z-prav-lyudyny-natsmenshyn-i-mizhnarodnyh-vidnosyn/>

4. Українці Фінляндії Організують Ходу У Вишиванках. Global Ukraine. Aug 15, 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://global-ukraine.com/ru/2017/08/ukrayintsi-finlyandiyyi-organizuyut-hodu-u-vyshyvankah/>

5. Видатні українці Канади Пилип Коновал. Global Ukraine. Серпень 17, 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://global-ukraine.com/ru/2017/08/vidatni-ukrayintsi-kanady-pylip-koval/>

news.org/2017/08/17/u-frantsiyi-vshanuyut-ukrayinskogo-geroia/

6. До Дня Незалежності України байкери зі США організували масштабний мотопробіг. ON AUGUST 16, 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://global-ukraine-news.org/2017/08/16/do-dnya-nezalezhnosti-ukrayiny-bajkery-zi-ssha-organizuvaly-masshtabnyj-motoprobig/www.global-ukraine-news.org>

7. Українки Сіднея провели реквієм на вшанування героїзму українських жінок. Укрінформ. Мультимедійна платформа іномовлення України. 15 грудня, п'ятниця, 12:32 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/2285999-ukrainki-sidnea-proveli-rekviem-na-vsanuvanna-geroizmu-ukrainskih-zinok.html>

8. «Ми живі»: у Києві показали фотороботи дітей із прифронтових міст. Радіо Свобода. Суспільство. 31 липня 2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/z/636/2017/7/31>

9. Як оберігати дітей від пропаганди СРСР, вчили батьків вояки УПА в 50-і. 10 серпня 2017 р. Галина Терещук. Радіо Свобода. Суспільство. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/28669876.html>

10. Роль та завдання Світового Конгресу Українців в світі та в Україні. Час і Події. 12/04/2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.chasipodii.net/article/14377/>

11. Степико М. Українська ідентичність: феномен і засади формування. – К.: НІСД, 2011. – 334 с. – С. 13.

12. Формування української національної ідентичності – запорука єдності української нації. Леонід Чупрій. Субота, 20 грудня 2014 17:08 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://volianarodu.org.ua/uk/Strategiya-dlya-Ukrainy/Formuvannya-ukrajinskoji-natsionalnoji-identichnosti-zaporuka-yednosti-ukrajinskoji-natsiji>

References

1. "Nevinno vbiti": u Sartans zhaduyut zhertv zhahlivogo obstrilu 2015 roku. ["Innocently killed": Sarthe recalls the victims of the terrible shelling in 2015]. Retrieved from URL (in Ukr).

2. Klyuchkovska I. Faktori zberezhenya natsionalnoyi identichnosti ukrayintsiv Frantsiyi.

[Factors for Preserving the National Identity of Ukrainians in France]. Article. Ukrainoznavstvo. – Vyp.2 K., «Milenium», S. 333(in Ukr)

3. Pozitsiya SKU Schodo Vnesennya Zmin Do Zakonu Ukrayini «Pro gromadyanstvo Ukrayini». Sergiy Kasyanchuk pid chas zasidannya komitetu VR z prav lyudini, natsmenschin i mizhnarodnih vidnosin. [The UWC's position on amending the Law of Ukraine "On Citizenship of Ukraine". Sergei Kasyanchuk during the session of the Verkhovna Rada Committee on Human Rights, National Minorities and International Relations]. Retrieved from URL (in Ukr).

4. Ukrayintsi Finlyandiyyi organizuyut hodu u vishivankah. [Ukrainians in Finland organize a voyage in embroidery]. Retrieved from URL (in Ukr).

5. Vidatni ukrayintsi Kanadi Pilip Konoval. [Prominent Ukrainians in Canada Philippe Konoval]. Retrieved from URL (in Ukr).

6. Do Dnya Nezalezhnosti Ukrayini baykery zi SSHA organizovali masshtabnyj motoprobig. [By the Independence Day of Ukraine bikers from the USA organized a large-scale motorcycle ride]. Retrieved from URL (in Ukr).

7. Ukrayinki Sidneya proveli rekviem na vshanuvannya geroyizmu ukrayinskih zhinok. [Sydney women spent requiem on honoring the heroism of Ukrainian women]. Retrieved from URL (in Ukr).

8. «Mi zhivi»: u Kievі pokazali fotoroboti ditey iz prifrontovih mist. ["We are alive": photos of children from front-line cities were shown in Kyiv]. Retrieved from URL (in Ukr).

9. Yak oberigati ditey vid propagandi SRSR, vchili batkiv voyaki UPA v 50-i. [How to protect children from the propaganda of the USSR, the parents taught the UPA soldiers in the 50's]. Retrieved from URL (in Ukr).

10. Rol ta zavdannya Svitovogo Kongresu Ukrayintsiv v sviti ta v Ukrayini. [The role and tasks of the World Congress of Ukrainians in the world and in Ukraine]. Retrieved from URL (in Ukr).

11. Stepiko M. Ukrayinska identichnist: fenomen i zasadi formuvannya. [Ukrainian identity: the phenomenon and principles of formation] – K., NISD, S. 13.

12. Formuvannya ukrayinskoyi natsionalnoyi identichnosti – zaporuка ednost ukrayinskoyi natsiyi. [Formation of Ukrainian national identity is the key to the unity of the Ukrainian nation]. Retrieved from URL (in Ukr).

УДК [1:314.151.3-057.4](477)

Наталія Пархоменко

МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ЕЛІТИ

Анотація. В умовах глобалізації відбувається інтенсифікація відносин між різними державами, формується спільний ринок капіталів, технологій і товарів. На цьому єдиному ринку існує сегмент ринку праці, в якому надзвичайно важливу роль відіграє інтелектуальна міграція. На сучасному етапі міграційні процеси привертають все більшу увагу учених у всіх провідних країнах світу. Особливе місце займає інтелектуальна міграція. Людина, людський фактор, особливо її інтелект, навчальний потенціал, став справжнім капіталом. Сама міграція являє собою основну частину цього капіталу. Міграція стає все більш диференційованою з точки зору освітніх, кваліфікаційних та професійних характеристик, постійно залучаючи нові категорії та групи людей до кадрового обміну. З давніх часів інтелектуальна міграція характеризувалася постійним рухом наукових кадрів між університетами, що визначало зростання престижу та науково-освітнього рівня університету. «Відплив інтелекту» розглядається як міграція висококваліфікованих та